

Nii oleks küll viisakam

* VIIPEKS EMAKEELE AUSAMBA PÜSTITAJAILE *

Juba pikemat aega kirjutatakse ja räägitakse Emakeele ausamba rajamisest Kadriinasse. Jututuhinast jääb mulje, nagu tehtaks seda maailmas esimest korda ning ainulaadselt. Nii see aga kaugeltki ei ole.

Raadios „Ameerika Hää!“ ja Välis-Eesti ajalehtedes anti juba ammu teada, et 14. augustil 1988. aastal avati Kanadas eestlaste kokkutulekute paigas Kotkajärvel samalaadne ausammas. Nüüd on selle ettevõtmise kohta jõudnud Maarjamaale ka Heino Jõe koostatud mälestusvihik-brošüür „Ilus emakeel“, väljaandjaks ühing „Eesti Tulevik“. Saate teada, et samba püstitasid hellakeste ja hundude „Põhjala“ suurlaagrist osavõtjad, kelle eestvedajaiks vanaskaudid Arnold Kapp, Harald Neidre, Ermi Soomet jt. Samba tsementbetoonist külgedele jätsid oma käejälje ja nimetähed 48 laagrist osavõtnut. Lipuväljakupoolses küljes on kiri ILUS EMAKEEL.

Miks just nii?

Legendi järgi korraldati Itaalias keelte iludusvõistlus – otsiti keelt, milles oleks kõige parem laulda. Esikohale tulnud itaalia, teisele kohale eesti keel. Otsus olla tehtud lause „sõida tasa üle silla“ järgi.

Meie ausamba kivialus murti Järvamaa Kaalepi küla suurest rändrahnust, kust on võetud ka Albu vallamaja ees asuva Antõn Hansen Tammsaare monumendi jt. sammaste alused. Hiigelkivi kirjutati „Eesti ürglooduse raamatusse“ ausammaste kivina ja jääb sinna ka siis, kui viimanegi kild on kuhugi kuulsale ausambale ära viidud. Käisime ürglooduse raamatu koostajate Vaike Hangu ja Ülo Heinsaluga talvehakul „vanakest“ vaatamas. Sealt siis ka märkused ettevõtjaille: esiteks – plats jälle korda! Teiseks – oleks üpris viisakas, kui kogu asja juures saaks kindlasti ära märgitud ka esimene keelesammas. Ega see püstitajail kildu küljest võtaks!

Karl Silmon

* Vaade Kotkajärvel asuva emakeele ausamba lipuväljakupoolses küljest.

V. Hangu repro brošüürist „Ilus emakeel“.